

duálně) neurčených, může být jejich okruh vymezen výrazem, který nedopouští pochybnosti o svém dosahu. Tomu je tak na příklad tenkrát, mluví-li se o členech výboru určitého spolku, o členech ředitelstva určité obchodní společnosti. Nestane-li se však vymezení okruhu napadených osob tak určitě, je vymezení okruh napadených osob podle slovního významu použitého výrazu.⁷⁾

Je-li vymezen okruh napadených osob, je zjistiti, které konkrétní osoby příslušejí do napadeného okruhu, to je zjistiti, které jednotlivé osoby jsou členy výboru spolkového nebo ředitelstva společnosti.

I částí projevu, týkající se jeho vztahu k osobě, musí být způsobeno o b j e k t i v n í nebezpečí pro čest napadeného; vyžaduje se, aby vymezení napadeného okruhu osob jednotlivě (individuálně) neurčených mohl poznati i průměrný čtenář. Napadený okruh nesmí být tak široký (neurčitý), aby znemožňoval průměrnému občanu poznati vztah k jednotlivým osobám.⁸⁾

⁷⁾ Srov. na příklad výklad slova »Baťovci« v rozh. čís. 3304 Sb. n. s.

⁸⁾ Rozh. čís. 5460 Sb. n. s.

František Muchka:

POPLATKY Z NEMOVITÝCH PŘÍNOSŮ DO SPOLEČNOSTI TICHÉ A PŘÍLEŽITOSTNÉ.

Nemovitě přínosy do společností vůbec mohou zásadně podléhati buď poplatku nemovitostnímu, jestliže jde o přínos do vlastnictví společnosti (poznámka 4. k saz. pol. 91/55 zák. č. 89/1862 ř. z.), nebo poplatku příslušejícímu z vymíněných společenských vkladů, jestliže jde o přínos nemovitostí quoad usum. Kdežto pro poplatnost vymíněných společenských vkladů se nevyžaduje, aby vklad byl převeden do vlastnictví společnosti, jest naproti tomu základním předpokladem nemovitěho poplatku vnesení reality do vlastnictví společnosti, tudíž nabytí titulu vlastnického, a to bez zřetele k tomu, zda tu bylo listinné osvědčení, či nikoliv. U obchodních společností, jako na př. u veřejné obchodní společnosti, jejíž samostatná právní subjektivita se opírá o ustanovení čl. 111 obch. zák. není vznik nároku státu na nemovitostní poplatek z přínosu reality do vlastnictví společnosti celkem pochybný a to ani po stránce určení sazby, kterou nutno stanoviti bez ohledu na případný příbuzenský poměr vnášejícího veřejného společníka k ostatním veřejným společníkům (podrobnosti o tom jsou v mém pojednání o zpoplatňování nemovitých přínosů do veřejné obchodní společnosti v Hospodářské Politice roč. IX.-1935). Výjimkou se přihlíží k příbuzenskému poměru za určitých podmínek při vnesení nemovitostí do společnosti s ručením obmezeným (§ 118 zák. čís. 58/1906 ř. z.).

Podle uvedených zásad nutno postupovati též při zpoplatňování nemovitých přínosů do společnosti tiché a příležitostné. Právní povaha těchto společností nepůsobí obtíží pokud jde o zpoplatnění nemovitých přínosů quoad usum, při němž hodnota užívání reality, které jest tu »vymíněným společenským vkladem«, tvoří základ poplatku podle stup. II. (saz. pol. 91/55 B 2c zák. čís. 89/1862 ř. z.). Poplatková povinnost společenské smlou-

vy jest však u tiché i příležitostné společnosti závislá na listinném osvědčení. Neplatí se tudíž poplatek podle stupnice II. ani tehdy, jestliže jako společenský vklad jest vymíněno bez listinného osvědčení užívání nemovitosti.

Věnujme však pozornost nemovitostnímu poplatku z nemovitých přínosů do společnosti tiché a příležitostné. Jak shora bylo řečeno, jest předpokladem nemovitostního poplatku především převedení reality do vlastnictví společnosti. A tu se naskýtá otázka, zda jest pojmově možné, aby tichá a příležitostná společnost nabývaly vlastnictví realit čili zda tyto společnosti jsou samostatným právním subjektem způsobilým k právům, tudíž způsobilým nabývatí vlastnictví realit.

1. Podle čl. 250 obch. zákoníka vzniká t i c h á s p o l e č n o s t, jestliže se někdo zúčastní provozování obchodní živnosti majetkovým vkladem s podílem na zisku a ztrátě. Vlastník obchodní živnosti — hlavní společník — provozuje obchody pod svou firmou, z níž nesmí býti zřejmým účastenství tichého společníka (čl. 251 obch. zák.), jehož společenský vklad se stává vlastnictvím hlavního společníka (čl. 252 obch. zákoníka). Ani z ostatních právních předpisů o tiché společnosti nelze dovoditi, že by tato společnost byla oproti třetím osobám samostatným právním subjektem a mohla nabývatí vlastnictví realit, které vnese tichý společník. Podle shora uvedené zásady o vnitřním poměru společníka tichého a hlavního stává se tento vlastníkem vnesené reality a to i tehdy, když případné cizení reality jest vázáno na souhlas tichého společníka (srov. nález Budwinski 3730/1905, Loz. 2331, kde hlavním společníkem byla veřejná obchodní společnost). Nelze si představití případ, že by se hlavní společník zavázal společenskou smlouvou vnéstí do tiché společnosti určité majetkové součástky (srov. Finanční právník III., str. 125, 126 a Krautman, Poplatky ze smluv společenských, str. 178 a tam uvedenou judikaturu), tedy na př. i nemovitost; soukromoprávní poměr, takovou smlouvou mezi společníky vzniklý, by se nemohl přísně řídití pravidly o tiché společnosti, nýbrž podle okolností případu bylo by naň třeba použítí jiných právních předpisů o sdružení. Od tohoto právního posouzení pak závisejí i poplatkové důsledky. Jestliže tedy tichá společnost, nemající samostatné právní subjektivitu oproti třetím osobám, nenabývá společenskou smlouvou vlastnictví vnesené reality, jak to požaduje poznámka 4 k saz. pol. 91/55 zák. č. 89/1862 ř. z., nýbrž jde tu o převod vlastnictví s tichého na hlavního společníka, pak nutno tento převod podrobítí nemovitostnímu poplatku podle obecných zásad a brátí proto též zřetel na případný příbuzenský poměr mezi těmito společníky při stanovení sazby nemovitostního poplatku. Ježto vnesením reality do tiché společnosti nenabývá hlavní společník spoluvlastnictví k realitě s tichým společníkem, nýbrž jejího vlastnictví, nutno případný převod, resp. vrácení nemovitého vkladu tichému společníkovi při zrušení tiché společnosti, posuzovatí jako převod nemovitosti, podléhající nemovitostnímu poplatku podle obecných zásad, nikoli jako převod podrobený disolučním poplatkům podle § 8 zák. čís. 74/1901 ř. z.

2. Pokud jde o příležitostnou společnost nutno podobně uvážítí, jaký jest tu vnitřní poměr, totiž poměr mezi společníky a poměr vnější, t. j. jak vystupuje společnost oproti třetím osobám. Příležitostnou společností rozumíme sdružení (na př. konsorcium, syndikát k provedení určité transakce a pod.) k jedinému nebo k několika jednotlivým obchodům na společný účet (čl. 266 obch. zák.), při čemž všichni spoluúčastníci jsou

povinni přispěti ke společnému podniku ve stejném poměru (čl. 267 obch. zák.). Wenig (v Příručce obch. práva, Brno 1920, str. 315) uvádí: »Kdo se stane vlastníkem věcí vnesených do společnosti, musí být rozhodnuto zvláště v každém jednotlivém případě. V žádném případě nemůže jíti o vlastnictví společnosti, nýbrž nanejvýše o spoluvlastnictví členů, pročež může po zrušení společnosti uplatniti každý ze společníků žalobu o rozdělení společné věci (Staub, Pisko I., str. 949). Nelze tedy při společnosti příležitostně mluvit o jmění společnosti v technickém slova smyslu.« V poměru oproti třetím osobám nevystupuje příležitostná společnost jako společnost. (Wenig tamtéž.) Nelze-li však dovoditi, že příležitostná společnost je oproti třetím osobám samostatným právním subjektem, schopným nabývatí vlastnictví, má to pro nemovité přínosy quoad dominium ten význam, že nelze z nich vyměřiti nemovitostní poplatek podle pozn. 4 k saz. pol. 91/55 zák. čís. 89/1862 ř. z., poněvadž tu společnost nenabývá reality do vlastnictví, jak to žádá uvedené zákonné ustanovení. Nemovitostní poplatek jest tu však odůvodněn podle obecných zásad. K jeho vyměření jest proto nutno zvláště v každém jednotlivém případě zjistiti, kdo nabývá vlastnictví vnesené reality. Není vyloučeno, že nabyvatelem bude třeba jeden nebo někteří z několika společníků nebo že realitu nabývají všichni společníci do spoluvlastnictví. Podle osobního vztahu vnášejího společníka k nabyvateli reality nutno určití též sazbu nemovitostního poplatku, která se proto bude řídití případným příbuzenským poměrem vnášejího společníka k nabyvateli. Tyto důsledky právní povahy příležitostné společnosti pro nemovitostní poplatek z nemovitých přínosů ponechává praxe i literatura vesměs dosud bez povšimnutí (na př. Krautman »Poplatky ze společenských smluv«, str. 175, vyslovuje názor, že přínos nemovitosti do vlastnictví společnosti příležitostné, podléhá nemovitostnímu poplatku podle pozn. 4 k saz. pol. 91/55 zák. čís. 89/1862 ř. z., čemuž není na překážku, že společnost příležitostná nevystupuje na venek jako společnost a že není jako taková subjektem společenského jmění).

Ze shora uvedeného jest zřejmým rozdíl zpoplatnění nemovitého přínosu do veřejné obchodní společnosti, kde realita vnesená do vlastnictví se stává spoluvlastnictvím společníků, avšak jenom ve vnitřním jejich poměru, poněvadž na venek, t. j. v poměru vnějším, nabývá reality sama veřejná obchodní společnost, jakožto samostatný právní subjekt (čl. 111 obch. zák.) a nelze tudíž při určení sazby nemovitostního poplatku z přínosu reality přihlížeti k případnému příbuzenskému poměru vnášejího společníka k ostatním společníkům veřejné obchodní společnosti. Ježto společníci tu nabývají spoluvlastnictví vnesené reality podléhá převod nastalý při rozdělení spoluvlastnictví disolučním poplatkům podle zásad § 8 zák. čís. 74/1901 ř. z.

Glosy a aktuality.

Ještě ke smlouvě č. 300/1938 Sb. z. a n.

V minulém (3.—4.) čísle »Právní praxe« dotkli se Dr. Schwelb a Dr. Margulies některých zásad smlouvy

o státním občanství a opci s Němec-kem č. 300/1938 Sb. z. a n., zvláště otázky národnosti, pokud přichází v úvahu jako právní okolnost pro posouzení otázek státního občanství smlouvou upravovaných. Aníž bych